

V

(Становища)

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ПОКАНА ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ — ЕАСЕА 04/2017

в рамките на програма „ЕРАЗЪМ+“

КД 2 — Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики

Секторни съюзи на уменията

(2017/С 26/06)

1. Цели и описание

Секторните съюзи на уменията имат за цел справяне с недостига на умения по отношение на един или повече професионални профили в определен сектор. Те постигат това чрез откриване на съществуващи или възникващи нужди на пазара на труда в конкретен сектор (търсенето) и подобряване на способността за реагиране на системите за първоначалното и продължаващо професионалното образование и обучение (ПОО) на всички нива по отношение на нуждите на пазара на труда (предлагането). Посредством доказателства относно нужните умения секторните съюзи на уменията подпомагат разработването и предоставянето на транснационално учебно съдържание за професионално обучение, както и на методологии за преподаване и обучение за основните европейски професионални профили.

Секторните съюзи на уменията за стратегическо сътрудничество, във връзка с уменията в рамките на сектора, набелязват и разработват конкретни действия за установяване на съответствие между търсенето и предлагането на умения с цел подпомагане на цялостната стратегия за развитие на сектора.

Проектите могат да постигат тези цели чрез кандидатстване по една от следните „партиди“:

Партида 1 – Секторни съюзи на уменията за определяне на нужните умения

Има за цел да определят и предоставят подробни доказателства относно нуждите от умения и недостига на такива в определен икономически сектор. Това би дало възможност за справяне с подобен недостиг чрез осигуряване на обучение, независимо дали в сферата на ПОО или друг сектор в образованието и обучението.

Установяването и определянето на бъдещите нужди от умения трябва да бъде подкрепено от проучване на нуждите на пазара на труда в този сектор. Нуждите от умения трябва да бъдат определени за съответните професионални профили за сектора, при възможност с ползване на европейската класификация на уменията, компетенциите, квалификациите и професиите (ESCO). Когато това е целесъобразно, те трябва да използват познанията за уменията, събрани от „Европейските секторни съвети по уменията“ и съществуващите проучвания за уменията в сектора, включително резултати от предишни секторни съюзи на уменията. „Панорама на уменията в ЕС“ предоставя богата информация в тази сфера, анализи и проучвания за професии (длъжности) и сектори: <http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Трябва да бъде организирано сътрудничеството между публични и частни участници на пазара на труда (като министерства на труда, социални партньори, организации, предоставящи образование и обучение, структури, извършващи проучвания в областта на пазара на труда, фирми, включително малки и средни предприятия, търговски камари, публични и частни служби по заетостта и национални статистически служби) с цел откриване и предвиждане на случаи на постоянен недостиг на квалифицирана работна сила и несъответствия за даден набор от професионални профили на ниво сектор. Важно е да се постига максимално взаимодействие с други инициативи в сектора.

Партида 2 – Секторни съюзи на уменията за разработване и предоставяне на ПОО

Имат за цел да реагират на определен недостиг на умения и нужди от квалифицирана работна сила в конкретен икономически сектор чрез разработване на учебни планове и методологии за осигуряване на преподаване и обучение. Плановете и методологиите за обучение трябва да включват стабилен компонент за учене в процеса на работа и да подпомагат транснационалната мобилност на учащите.

Партньорите ще трябва да извършат тълкуване на съществуващите доказателства, получени в резултат на проведените проучвания, за потребностите от умения в конкретна професия при реализирането на професионално образование и обучение или при съставянето на квалификационни стандарти въз основа на професионалните профили, като при възможност използват ESCO. Когато това е целесъобразно, те трябва да се основават на познанията за уменията, събрани от „Европейските секторни съвети по уменията“, и съществуващите проучвания за уменията в сектора, включително резултати от предишни секторни съюзи на уменията. „Панорама на уменията в ЕС“ предоставя богата информация за уменията, анализи и проучвания за професии (длъжности) и сектори: <http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>.

Разработването и предоставянето на планове за професионално обучение трябва да следват посочените по-долу най-важни принципи: i) осигуряване на качество, включително ефективни системи за проследяване на учащите и кръгове от хора за обратна връзка, ii) учебни планове и квалификации, които са ориентирани към резултатите от ученето, iii) обучение под формата на модули на всички етапи, iv) включване на значими периоди на учене в процеса на работа, v) включване на международен опит (мобилност на учащите, както и на преподавателите и обучавашите).

В предложението си партньорите в алианса трябва да демонстрират какви мерки ще предприемат в държавите и в разглеждания сектор в посока формалното признаване на новите или адаптирани учебни планове и квалификации за професионално обучение и как ще постигат крайните резултати по проекта след края на финансирането от ЕС. От секторните алианси на уменията се очаква да извършват предложените дейности така, че да се постигне максимално въздействие върху една или няколко свързани професии в даден сектор.

Партида 3 – Секторни съюзи на уменията за въвеждане на нов стратегически подход („план“) за сътрудничество в сектора по отношение на уменията

Планът за сътрудничество в сектора по отношение на уменията е едно от десетте действия в „Програмата за нови умения за Европа“⁽¹⁾. Той цели подобряване на познанията за уменията и осигуряване на ясна стратегия и инструменти за справяне с недостига на квалифицирана работна сила в конкретни икономически сектори. Той ще се изпробва в шест сектора: автомобилна, отбранителна, морска технология, космическа и гео-информация, кожени изделия, текстилна, шивашка и обувна промишленост и туризъм.

Съюзите в партида 3 трябва да подпомагат внедряването му чрез разработване на стратегии за умения за даден сектор. Всяка стратегия трябва да има цялостен и структурен ефект върху намаляването на недостига на квалифицирана работна сила, както и върху обезпечаването на адекватно качество и нива на умения с цел поддържане на растеж, иновации и конкурентоспособност в сектора. Тя трябва да включва ясен набор от дейности, основни етапи и точно определени резултати в посока постигане на съответствие между търсенето и предлагането на умения с цел поддържане на цялостната стратегия за растеж за конкретния сектор.

Стратегията за уменията за сектора трябва да допринесе за увеличаването на резерва от таланти и да подпомага приспособяването на работната сила спрямо изискванията на промишлените и пазарните промени в сектора, като по този начин има принос за дългосрочната му конкурентоспособност. Особено внимание ще се обръща на новите технологични разработки (като цифрови и главни базови технологии).

В стратегията за уменията за сектора трябва да бъдат включени целите на партида 1 (предвиждане на търсенето на умения) и на партида 2 (отговор на определените нужди от умения посредством разработване и предоставяне на ПОО).

От партньорите се изисква да сформират алианс на ниво ЕС за даден сектор с цел сътрудничество по отношение на уменията и прилагане на конкретни действия, основани на търсенето. Съюзът трябва да бъде ориентиран към отрасъла и да включва други съответни заинтересовани страни, като организации, осигуряващи образование и обучение, социални партньори, клъстери и мрежи, изследователски институти, статистически служби, служби по заетостта и органи за квалификация (по възможност).

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8848&lang=bg

2. Критерии за допустимост

Партида 1:

Секторният алианс на уменията трябва да обхваща поне 12 държави по програмата и да включва най-малко 2 организации, като поне 1 от тях да представлява отрасъла и поне 1 – организация, предоставяща образование и обучение.

Организации, допустими за участие:

- европейски и/или национални социални партньори;
- министерства на труда или свързани с тях органи (агенции или комитети);
- публични или частни служби по заетостта;
- научноизследователски институти в областта на пазара на труда, национални статистически служби;
- публични или частни малки, средни или големи предприятия (включително социални предприятия);
- агенции за икономическо развитие;
- търговски, индустриални или трудови камари;
- работодателски или работнически браншови или професионални асоциации; занаятчийски камари;
- европейски или национални централни браншови организации;
- организациите, предоставящи образование или обучение на местно, регионално и национално равнище;
- браншови изследователски институти;
- организации за професионално ориентиране, консултиране за професионално развитие и информационни услуги;
- публични органи, отговарящи за образованието и обучението на регионално и национално равнище.

Партида 2:

Секторният алианс на уменията трябва да обхваща поне 4 държави по програмата и да включва най-малко 8 организации, като поне 3 от тях са представители на предприятия, отрасъл или сектор (напр. камари или търговски асоциации) и поне 3 са организации, предоставяща образование и обучение.

Организации, допустими за участие:

- публични или частни предприятия (включително социални предприятия), в частност тези със собствен отдел за обучения, такива, които предоставят стажове или споделено обучение (съвместно обучение);
- организации от ЕС или национални организации, представители на отрасли, малки или средни предприятия, съответните секторни организации;
- публични или частни организации, предоставящи ПОО, включително междуфирмени центрове за обучение и висши учебни заведения, предоставящи ПОО;
- мрежи на организации, предоставящи ПОО и европейски или национални организации, които ги представляват;
- органи в сферата на образованието и обучението на регионално или национално равнище и министерства;
- организации или мрежи – на ниво ЕС или на национално равнище – представляващи социални партньори, отрасли, секторни организации, професии и заинтересовани страни в сферата на образованието и обучението, включително младежки организации;
- търговски, индустриални и занаятчийски камари или камари на труда и други междинни органи;
- секторни съвети по уменията;
- агенции за икономическо развитие, статистически служби и изследователски институти;
- културни и/или творчески организации;

- организации за професионално ориентиране, консултиране за професионално развитие, информационни услуги и служби по заетостта;
- органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации (органи с „регулаторна функция“).

Партида 3:

Секторният съюз на уменията трябва да обхваща поне 6 държави по програмата и да включва най-малко 12 организации, като поне 5 от тях са представители на предприятия, отрасъл или сектор (напр. камари или търговски асоциации) и поне 5 са организации, предоставящи образование и обучение.

Организации, допустими за участие:

- публични или частни предприятия, развиващи дейност в избраните пилотни сектори, особено тези със собствен отдел за обученията, такива, които предоставят стажове или споделено обучение (съвместно обучение);
- организации от ЕС или национални организации, представители на отрасли, малки или средни предприятия, съответните секторни организации;
- публични или частни организации, предоставящи образование или обучение, включително центрове за обучение и висши учебни заведения (и военни академии в областта на отбраната);
- образователни мрежи или организации, предоставящи обучение и европейски или национални организации, които ги представляват;
- органи, отговарящи за образованието и обучението или заетостта на регионално или национално равнище, и съответните министерства;
- организации или мрежи – на ниво ЕС или на национално равнище – представляващи социални партньори, отрасли, секторни организации, професии и заинтересовани страни в сферата на образованието и обучението, включително младежки организации;
- търговски, индустриални, трудови камари и други свързани междинни органи в сектора;
- секторни съвети по уменията;
- агенции за икономическо развитие, статистически служби и изследователски институти;
- организации за професионално ориентиране, консултиране за професионално развитие, информационни услуги и служби по заетостта;
- органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации (органи с „регулаторна функция“);
- институции, представляващи съответните органи на регионално и национално равнище.

Допустими държави са:

Държавите по програмата „Еразъм+“:

- 28-те държави — членки на Европейския съюз,
- държави по програмата извън ЕС: Бивша югославска република Македония, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Турция.

3. Допустими дейности

Предложението трябва да включва последователен и изчерпателен набор от дейности и крайни резултати, както е посочено по-долу за всяка партида, и в зависимост от съответния сектор.

И за трите партии трябва да се акцентира особено върху уменията за работа в дигиталната сфера, тъй като те стават все по-важни за всички професионални профили на целия пазар на труда. Това трябва да става при добро взаимодействие с новата Коалиция за умения и професии в дигиталната сфера, както и да се положат усилия за популяризиране на уменията в сферата на Главните базови технологии (ГБТ). Освен това трябва да се подпомага преходът към „кръгова икономика“ посредством промени в квалификациите и националните учебни планове в отговор на възникващите професионални нужди от „зелени умения“.

Партида 1 — Секторни съюзи на уменията за определяне на нуждите от умения

Определяне на нуждите от умения и от осигуряване на обучение в даден конкретен икономически сектор:

- събиране и тълкуване на доказателствен материал относно нуждите от умения на пазара на труда в даден икономически сектор, включително използване на „Панорама на уменията“ (например прогнози за уменията на Cedefop, различни данни от проучвания, акценти от анализи) и когато това е целесъобразно, използване на работата на „Европейските секторни съвети по уменията“ или предишни секторни съюзи на уменията;
- анализ на тенденциите и предизвикателствата, типични за сектора и неговия трудов пазар, с акцент върху стимулите за промяна, които е възможно да повлияят върху търсенето и предлагането на умения в сектора (например автоматизация, демография и др.);
- в зависимост от дейностите, посочени по-горе, предоставяне на подробна оценка на текущите и очакваните сфери на недостиг, липси и несъответствия по отношение на уменията за сектора (както за конкретна професия, така и за личностни, така наречените „меки“ умения), както и необходимостта от преглед на професионалните профили с посочен приоритет, по който трябва да се работи по тях в зависимост от, наред с други, въздействието им върху потенциала за растеж, конкурентоспособността и заетостта в сектора (например вероятност от загуба на работа, работни позиции, за които липсват достатъчно подходящи кандидати);
- анализ на потенциалното въздействие на такива нужди от умения върху растежа и заетостта в сектора;
- анализ на главните тенденции, засягащи тясно свързаните сектори, с цел улавяне на потенциално вторично въздействие;
- откриване на нужди от предоставяне на обучение, и използване на професионалните профили от класификацията на ESCO, когато такива са налице;
- предоставяне на всички свързани качествени доказателства и количествени данни относно уменията, заетостта и икономическите резултати за сектора на ниво ЕС и/или национално равнище в електронен вид и в свързан отворен формат за данни, така че да могат да бъдат добавени към „Панорама на уменията“ (<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>).

Партида 2 — Секторни съюзи на уменията за разработване и предоставяне на ПОО

Съставяне на транснационални учебни планове за професионално обучение на ниво сектор:

- въз основа на установените нужди от умения по конкретни професионални профили в даден икономически сектор, да се определят и изготвят учебни планове или квалификационни стандарти за професионално обучение (съгласно Европейската квалификационна рамка (ЕКП) и въз основа на данни от ESCO) в отговор на тези нужди;
- преобразуване на тези нужди от умения в оригинални ориентирани към резултатите от ученето модулни програми и/или квалификации за професионално обучение (с прилагане на Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) с цел разработване на квалификации, съставени от единици учебни резултати) с оглед осигуряване на прозрачност и съпоставимост, при същевременно отчитане и на нуждите от оценяване на предишното обучение (напр. неформално или самостоятелно);
- прилагане на управление на качеството спрямо новото учебно съдържание чрез използване на принципите за осигуряване на качество в областта на професионалното образование и обучение (EQAVET) или посредством действащи системи за осигуряване на качество, които обаче трябва да бъдат в съответствие с EQAVET;
- внедряване на периоди на учене в процеса на работа в новото учебно съдържание, включително възможности за прилагане на познания в практически реални работни ситуации, и при възможност използване на транснационален опит, придобит по време на обучението;
- планиране на предоставяне на ПОО, акцентиращо както върху уменията за конкретни професии, така и върху ключови компетенции, личностни умения и дисциплини в областта на науката, технологиите, инженерните науки и математиката, при предоставяне на ефективни възможности за придобиване или развитие на тези компетенции, и в частност в контекста на обучение, свързано с работата;
- популяризиране на съответните секторни квалификации за ПОО (включително транснационални съвместни програми, възложени от над една организация доставчик на ПОО), както и споразумение за подкрепа за признаването им посредством въвеждане на принципи на ECVET и приравняване към национални квалификационни рамки и Европейската квалификационна рамка, както и други съответни европейски инструменти във въпросния сектор;

- увеличаване на признаването на квалификации на европейско и национално равнище в даден сектор посредством популяризиране и приемане на секторни квалификации, улесняващо трансграничното сертифициране, както и изграждане на взаимно доверие, допринасящо за все по-голямата мобилност на учащите и специалистите в сектора;
- откриване, документиране и популяризиране на успешни проекти и добри практики, свързани с изграждане на умения или квалифициране, както и такива, които насърчават партньорствата между множество заинтересовани страни, включително от други сектори или извън Европа, и изготвяне на подробни предложения за възпроизвеждането или увеличаване на мащаба им, където това е целесъобразно;
- при необходимост предоставяне на резултати от проекта в отворен формат за данни, така че да могат да бъдат добавени към „Панорамата за умения“ и ESCO.

Осъществяване на учебни планове за професионално обучение:

- определяне на най-подходящите методологии за осъществяване на учебните планове посредством оригинални подходи за преподаване и учене, както и стратегическо и интегрирано използване на ИКТ (напр. смесено обучение, симулатори и др.), както и образователни ресурси със свободен достъп (като масивни отворени онлайн курсове и отворени онлайн курсове за професионално обучение);
- определяне на начини за внедряване на иновативни методи на преподаване и учене в сферата на ПОО в отговор на нуждите на конкретни целеви групи учащи; както и чрез осигуряване на учене в процеса на работа;
- разработване на действия за улесняване на предаването на знания между поколенията в системата на ПОО;
- описание на начините, по които методологиите и процедурите за оценка могат да обхванат всички форми на обучение, включително учене в процеса на работа, и как те могат да улеснят удостоверяването на умения и компетенции, придобити преди обучението;
- определяне на адекватни мерки за проследяване на учащите след завършване на обучението с цел осигуряване на „кръгове от хора за обратна връзка“. Тези системи за проследяване и обратна връзка могат да използват като основа информацията от фирми, учащи/служители, както и обществени информационни ресурси и заинтересовани страни на трудовия пазар;
- предложение за подходящи мерки за официалното признаване на новите и адаптирани учебни планове и квалификации за професионално обучение в учащите държави и обхванатите сектори;
- планиране на постепенно разгръщане на резултатите по проекта, водещо до системно въздействие.

Партида 3 — Секторни съюзи на уменията за въвеждане на нов стратегически подход („план“) за сътрудничество в сектора по отношение на уменията

Секторните съюзи на уменията в тази партида трябва да установяват устойчиво сътрудничество по отношение на развитието на умения между ключови заинтересовани страни в дадения сектор, доставчици на образование и обучение, и обществени органи.

Алиансите трябва да разработят *стратегия за уменията за сектора*, която да подпомага целите на установената стратегия за растеж на сектора. Тази стратегия трябва да бъде първият ключов резултат по проекта, като в нея трябва да се набелязват конкретни действия и да се посочват ясни дейности, основни етапи и точно определени резултати, като предложение за постигане на съответствие между търсенето и предлагането на умения.

Стратегията трябва да описва подробно по какъв начин е вероятно главните тенденции, като глобални, обществени и технологични промени в сектора, да се отразят на работните места и потребностите от умения. Тя трябва да описва очаквания график и да акцентира особено върху въздействието на цифровите и главните базови технологии.

Съюзите в тази партида трябва да обхващат дейности от партида 1 (според особеностите на сектора) и партида 2. И в частност те трябва да обхващат следните дейности:

- предоставяне на подробна оценка на текущите и очакваните недостиг, липси и несъответствия по отношение на уменията в сектора, както и на необходимостта от преглед на професионалните профили като се посочва приоритета, по който трябва да се работи по тях, в зависимост от, наред с друго, въздействието им върху потенциала за растеж, конкурентоспособността върху заетостта в сектора (например вероятността от загуба на работа, работни позиции, за които липсват достатъчно подходящи кандидати);

- разработване на обща методология за оценка на текущата ситуация и предвиждане на бъдещи потребности, както и проследяване (на годишна база) на напредъка и развитието на търсенето и предлагането на умения въз основа на достоверни прогнозни сценарии;
- определяне на професионални профили, които трябва да бъдат преразгледани и създадени и съответстващите им потребности от умения, както и необходимото ниво на владеене с използване по възможност на професионалните профили от ESCO и съществуващите рамки за компетентност; където това е уместно, може да се предвиди разработване на секторни рамки за компетентност;
- определяне, описване и посочване на приоритети за преглед или установяване на нови квалификации въз основа на съответните професионални профили;
- насърчаване на разработването на конкретни решения в областта на предоставянето на ПОО (включително висше ПОО), както и партньорства между стопански субекти, научноизследователската дейност и образованието;
- разработване на конкретни решения за насърчаване на мобилността в цяла Европа на студентите, преминаващи професионално обучение, търсещите работа и стажантите в сектора чрез надграждане на съществуващите инструменти за ЕС (напр. Еразъм+, EURES, Drop'Pin, Европейски алианс за професионална подготовка и др.);
- разработване на действия за популяризиране на привлекателността на сектора като избор за професионално развитие, най-вече сред младежите, като същевременно се цели равнопоставеност на половете в сектора;
- изработване на ориентиран към отрасъла дългосрочен *план за действие* с цел постепенно разгръщане на резултатите от проекта след приключването му. Този план трябва да се основава на постоянно адекватно партньорство между доставчиците на образование и обучение и ключовите заинтересовани страни в отрасъла. Той трябва да включва определяне на подходящи структури за управление, както и планове за увеличаване на мащаба и финансова устойчивост. Планът трябва да осигурява и адекватна видимост и широко разпространение на работата на алианса, включително на европейско и национално политическо равнище, и да включва подробности за това, как разгръщането ще бъде осъществено на национално и/или регионално равнище със съответните правителствени и секторни органи;

Планът за действие трябва да посочва и как възможностите за финансиране от ЕС (напр. европейските структурни фондове, Европейският фонд за стратегически инвестиции, Еразъм+, Програмата за конкурентоспособност на предприятията и малките и средни предприятия COSME, програми за сектора) и националното и регионалното финансиране могат да подпомогнат стратегиите за създаване на умения. Тук трябва да се вземат предвид националните и регионалните стратегии за интелигентна специализация. Моделите могат да бъдат разработени въз основа на добри примери за насърчаване на целенасоченото използване на такова финансиране, включително повишаване на квалификацията на служителите;

- предоставяне на всички свързани качествени доказателства и количествени данни на европейско и/или национално равнище съгласно свързан отворен формат за данни.

4. Критерии за отпускане на средства

Допустимите кандидатури ще се оценяват по следните критерии:

1. Значение на проекта (максимум 25 точки – минимален праг 13 точки)
2. Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 30 точки – минимален праг 16 точки)
3. Качество на екипа по проекта и споразуменията за сътрудничество (максимум 25 точки – минимален праг 13 точки)
4. Въздействие и разпространяване на резултатите (максимум 20 точки – минимален праг 11 точки)

Прагът за представяне на предложенията пред комисията за оценка е минимум 70 точки (от общо 100 точки).

5. Бюджет

Общият бюджет, определен за съфинансирането на проектите, се предвижда да бъде 28 млн. евро (1 млн. евро за партида 1, 3 млн евро за партида 2 и 24 млн. евро за партида 3).

Всяка безвъзмездна помощ за партида 1 ще бъде в размер от 330 000 до 500 000 EUR. Агенцията очаква да финансира приблизително 3 предложения.

Всяка безвъзмездна помощ за партида 2 ще бъде в размер от 700 000 до 1 000 000 евро. Агенцията очаква да финансира приблизително 4 предложения.

Всяка безвъзмездна помощ за партида 3 ще бъде в размер на максимум 4 000 000 евро. Агенцията очаква да финансира приблизително 6 предложения. Може да бъде избрано само 1 предложение за пилотен сектор.

Агенцията си запазва правото да не разпределя всички налични средства.

6. Краен срок за подаване на заявления

Заявленията трябва да бъдат подадени не по-късно от **2 май 2017 г. 12:00 на обяд (Брюкселско време)**.

7. Пълна информация

Основните насоки и формулярът за кандидатстване могат да бъдат намерени на следния интернет адрес:

https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/sector-skills-alliances-2017_en

Заявленията трябва да отговарят на всички условия в насоките.
